

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 17 grudnia 1948 r.

Nr 59

TRESC:

ROZPORZĄDZENIA:

- Poz.: 468** — Ministra Skarbu z dnia 8 listopada 1948 r. w sprawie wykonania dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o podatku od nabycia praw majątkowych, wydane co do §§ 41, 46—55 i 58 w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości; co do §§ 56 i 57 oraz §§ 62 i 63 w porozumieniu z Ministrami Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych; co do §§ 59—61 i 64—67 w porozumieniu z Ministrami: Obrony Narodowej, Administracji Publicznej, Bezpieczeństwa Publicznego, Spraw Zagranicznych, Sprawiedliwości, Oświaty, Kultury i Sztuki, Rolnictwa i Reform Rolnych, Leśnictwa, Przemysłu i Handlu, Żeglugi, Odbudowy, Komunikacji, Pracy i Opieki Społecznej, Zdrowia, Poczty i Telegrafów, Ziem Odzyskanych oraz co do § 72 w porozumieniu z Ministrem Poczty i Telegrafów 1187
- 469** — Ministra Skarbu z dnia 8 listopada 1948 r. w sprawie wykonania dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o opłacie skarbowej, wydane co do § 5 w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości; co do §§ 6—10 w porozumieniu z Ministrem Komunikacji; co do §§ 11—13 w porozumieniu z Ministrami: Komunikacji i Żeglugi; co do § 14 w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu; co do § 15 w porozumieniu z Ministrami: Sprawiedliwości, Komunikacji, Żeglugi i Przemysłu i Handlu oraz co do §§ 21—23 w porozumieniu z Ministrami: Obrony Narodowej, Administracji Publicznej, Bezpieczeństwa Publicznego, Spraw Zagranicznych, Sprawiedliwości, Oświaty, Kultury i Sztuki, Rolnictwa i Reform Rolnych, Leśnictwa, Przemysłu i Handlu, Żeglugi, Odbudowy, Komunikacji, Pracy i Opieki Społecznej, Zdrowia, Poczty i Telegrafów, Ziem Odzyskanych 1208

468

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 8 listopada 1948 r.

w sprawie wykonania dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o podatku od nabycia praw majątkowych, wydane co do §§ 41, 46—55 i 58 w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości; co do §§ 56 i 57 oraz §§ 62 i 63 w porozumieniu z Ministrami: Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych; co do §§ 59 — 61 i 64 — 67 w porozumieniu z Ministrami: Obrony Narodowej, Administracji Publicznej, Bezpieczeństwa Publicznego, Spraw Zagranicznych, Sprawiedliwości, Oświaty, Kultury i Sztuki, Rolnictwa i Reform Rolnych, Leśnictwa, Przemysłu i Handlu, Żeglugi, Odbudowy, Komunikacji, Pracy i Opieki Społecznej, Zdrowia, Poczty i Telegrafów, Ziem Odzyskanych oraz co do § 72 w porozumieniu z Ministrem Poczty i Telegrafów.

Na podstawie art. 17 ust. 3, art. 20 ust. 4, art. 23 i 25 dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o podatku od nabycia praw majątkowych (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 106) oraz art. 3, 15, 58 ust. 1 i art. 117 dekretu z dnia 16 maja 1946 r. o postępowaniu podatkowym (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 174), zmienionego ustawą z dnia 25 lutego 1948 r. (Dz. U. R. P. Nr 12, poz. 94) i dekretem z dnia 25 października 1948 r. (Dz. U. R. P. Nr 52, poz. 413), zarządza się, co następuje:

§ 1. Powołane w rozporządzeniu niniejszym:

1) artykuły bez bliższego określenia — oznaczają artykuły dekretu z dnia 3 lutego 1947 r.

o podatku od nabycia praw majątkowych (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 106);

2) paragrafy bez bliższego określenia — oznaczają paragrafy niniejszego rozporządzenia.

Do art. 1 ust. 1.

§ 2. 1. Nabycie prawa majątkowego w rozumieniu dekretu następuje także z czynności między przedsiębiorstwami państwowymi lub samorządowymi nie posiadającymi odrębnej osobowości prawnej.

2. Za państwowe lub samorządowe przedsiębiorstwo, podlegające obowiązkowi podatkowemu mimo braku odrębnej osobowości prawnej, uważa

się zespół urzędzeń o wspólnych założeniach gospodarczych objętych jedną rachunkowością i jednym bilansem.

§ 3. 1. Podlega obowiązkowi podatkowemu nabycie w sposób niezgodny z przepisami prawa, jeżeli nabycie jest mimo to prawnie skuteczne.

2. Nie podlega opodatkowaniu nabycie, dotknięte bezwzględną nieważnością z powodu niezachowania formy wymaganej przez prawo pod zagrożeniem nieważnością.

§ 4. Odpłatne nabycie prawa majątkowego w rozumieniu art. 1 ust. 1 następuje w szczególności w przypadkach:

sprzedaży dobrowolnej bądź przymusowej, zamiany, najmu, dzierżawy, pożyczki oprocentowanej lub nieoprocentowanej, umowy o dzieło, umowy zlecenia, umowy spółki prawa cywilnego, spółki jawnej, spółki cichej, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki akcyjnej, umowy o rentę za wynagrodzeniem, umowy o dożywocie, ugody sądowej bądź pozasądowej, przelewu wierzycelności, świadczenia w miejsce wykonania, ustanowienia służebności gruntu lub osobistej, ustanowienia użytkownika rzeczy lub prawa, ustanowienia lub przeniesienia ciężaru realnego, umowy przedwstępnej (umowy przyrzeczenia), uznania długu, działu majątku wspólnego, objęcia nieruchomości na własność przez wierzyciela (art. 710 k. p. c.), prawomocnego orzeczenia sądowego zastępującego umowę o przejęcie własności rzeczy lub prawa (art. 62 k. z. i art. 817¹ k. p. c. w brzmieniu art. XV pkt 22 przepisów wprowadzających prawo rzeczowe i prawo o księgach wieczystych), orzeczenia sądowego w postępowaniu cywilnym, w postępowaniu karnym na skutek powództwa cywilnego oraz orzeczenia sądu obywatelskiego, przejścia własności rzeczy lub prawa z mocy wyroku sądu polubownego, przeniesienia własności na mocy aktu wyłączenia lub innego orzeczenia władz administracyjnych.

§ 5. Nieodpłatne nabycie prawa majątkowego w rozumieniu art. 1 ust. 1 następuje w szczególności:

ze spadku, z zapisu, z dalszego zapisu, z polecenia testamentowego, z umowy użyczenia, przez zasiedzenie własności i praw rzeczowych ograniczonych, z umowy o świadczenie na rzecz osoby trzeciej, z wyposażenia, z darowizny.

§ 6. 1. Nabycie z darowizny obciążliwej podlega podatkowi stosownie do rodzaju nabycia, jako nabycie częściowo odpłatne i częściowo nieodpłatne, mianowicie:

- 1) jako nabycie odpłatne do wysokości wartości świadczeń obciążających nabywcę na rzecz zbywcy bądź osób trzecich;
- 2) jako nabycie nieodpłatne do wysokości wartości nabytego prawa po potrąceniu wartości świadczeń obciążających nabywcę na rzecz zbywcy bądź osób trzecich.

2. Jeżeli władza podatkowa na podstawie całości okoliczności faktycznych sprawy ustali niewątpliwie, iż zamiarem zbywcy było pośrednie

obdarowanie nabywcy częścią wartości przedmiotu nabycia, to nabycie takie podlega opodatkowaniu stosownie do rodzaju czynności, mianowicie:

- 1) jako nabycie odpłatne do wysokości wartości świadczeń wzajemnych, jako też innych świadczeń obciążających nabywcę w myśl warunków zawartych czynności;
 - 2) jako nabycie nieodpłatne do wysokości różnicy pomiędzy wartością przedmiotu nabycia a wartością świadczeń określonych w pkt 1.
3. Nabycie prawa majątkowego przez osoby trzecie z darowizny obciążliwej podlega odrębnemu opodatkowaniu stosownie do rodzaju nabycia.

Przykłady do ust. 1 i 3:

I. Ojciec daruje synowi nieruchomość wartości 3.500.000 zł, przy czym zobowiązuje go do wypłaty w gotówce na rzecz matki, brata i siostry po 500.000 zł.

Nabycie z darowizny tej, jako obciążliwej, jest nabyciem odpłatnym do wysokości wartości świadczeń na rzecz osób trzecich, tj. do kwoty 1.500.000 zł, i nabyciem nieodpłatnym do wysokości wartości nabytego prawa (3.500.000) po potrąceniu wartości świadczeń na rzecz osób trzecich (1.500.000), tj. do kwoty 2.000.000 zł. Ponadto zachodzi nieodpłatne nabycie praw przez matkę, siostrę i brata podlegające odrębnemu opodatkowaniu. Podstawę opodatkowania od każdego nabycia stanowi 500.000 zł.

II. Ojciec daruje synowi majątek nieruchomości wartości 2.500.000 zł i majątek ruchomy wartości 1.000.000 zł, zobowiązując go do spłaty długu obciążającego majątek nieruchomy w kwocie 500.000 zł, do wypłacenia w gotówce siostrze tytułem posagu 1.000.000 zł i zastrzegając dla siebie rentę, której skapitalizowana wartość obliczona w myśl art. 11 wynosi 1.000.000 zł. Nabycie z darowizny tej jest odpłatne do wysokości świadczeń obciążających nabywcę na rzecz zbywcy (1.000.000 + 500.000) oraz na rzecz osób trzecich (siostry, 1.000.000), tj. do kwoty 2.500.000 zł, i nieodpłatne w pozostałej części, tj. do kwoty 1.000.000 zł (3.500.000 mniej 2.500.000).

Celem zastosowania do odpłatnego nabycia odpowiedniej stopy procentowej podatku z art. 15 podatnik obowiązany jest podać przy nabyciu, w jakiej części kwoty wypłacane z tytułu renty na rzecz zbywcy i z tytułu posagu na rzecz siostry są odpłatą za część będącego przedmiotem darowizny majątku nieruchomego, a w jakiej części majątku ruchomego; w braku takiego określenia stosuje się stopę procentową wyższą do całego odpłatnego nabycia (art. 15 ust. 2). Ponadto podlega opodatkowaniu nieodpłatne nabycie przez córkę od ojca wartości 1.000.000 zł z tytułu posagu.

III. Ojciec daruje synowi nieruchomość wartości 1.000.000 zł zobowiązując go do spłaty długów w wysokości 500.000 zł i zastrzegając dla siebie rentę, której skapitalizowana wartość obliczona w myśl art. 11 wynosi 500.000 zł. Nabycie z darowizny jest w całości odpłatne, gdyż wartość świadczeń obciążających nabywcę na rzecz zbywcy jest równa wartości nabytego prawa podanej przez podatnika.

W przypadku ustalenia wartości nabytego prawa przez władze podatkowe w trybie art. 7 ust. 4 na 2.000.000 zł nabycie z darowizny jest odpłatne do wysokości 1.000.000 zł i nieodpłatne do wysokości 1.000.000 zł (2.000.000' mniej 1.000.000).

Przykład do ust. 2.

A sprzedaje B nieruchomości za łączną kwotę 6.250.000 zł. B uiszcza 4.000.000 zł gotówką, przejmuje dług A ciążący na tej nieruchomości w kwocie 2.000.000 zł oraz ustanawia rentę na rzecz A określając jej skapitalizowaną wartość na 250.000 zł. Władza podatkowa ustaliła wartość sprzedażną nieruchomości w myśl art. 7 ust. 4 (§ 25) na 12.000.000 zł oraz, że zamiarem zbywcy było pośrednie obdarowanie nabywcy częścią wartości przedmiotu nabycia. W tym przypadku nabycie podlega opodatkowaniu stosownie do rodzaju nabycia:

- 1) jako nabycie odpłatne według stopy 6% od kwoty 6.250.000 zł, mianowicie:
 - a) odpłata w gotówce . . . 4.000.000 zł,
 - b) przejście długu 2.000.000 zł,
 - c) wartość renty skapitalizowana zgodnie z art. 11 ust. 4—7 250.000 zł;
- 2) jako nabycie nieodpłatne od kwoty 5.750.000 zł tj. od różnicy między wartością świadczenia osoby A na rzecz B ustaloną przez władzę podatkową w kwocie 12.000.000 zł a wartością świadczeń wzajemnych B na rzecz A wymienionych pod 1).

Ponieważ czysta wartość prawa nabytego nieodpłatnie przewyższa 400.000 zł (osoba B należy do IV klasy podatkowej), nabycie to podlega opodatkowaniu według stopy 18%.

Do art. 1 ust. 3.

§ 7. Jeżeli przedmiotem nabycia za pieniądze są papiery wartościowe, prawa z uznania długu, z pożyczki lub z przyrzeczenia nabycia praw majątkowych, stosuje się odpowiednie stopy procentowe wymienione w art. 15 ust. 1 pkt 2) i 3).

§ 8. Przykłady na obliczenie podatku przy dwustronnym nabyciu praw majątkowych:

I. Osoba A sprzedaje osobie B nieruchomość wartości 2.000.000 zł. W zamian osoba B daje: ruchomości wartości 300.000 zł, papiery wartościowe wartości 380.000 zł i zobowiązuje się do płacenia osobie A, liczącej lat 64, renty dożywotniej w wysokości 10.000 zł miesięcznie.

Podatek od nabycia przez osobę B (nabycie nieruchomości) wynosi od 2.000.000 zł — 6% = 120.000 zł (art. 15 ust. 1 pkt 1).

Podatek od nabycia przez osobę A wynosi:

a) od ruchomości 300.000 zł — 1%
(art. 15 ust. 1 pkt 4 lit. a) . . .	3.000 zł
b) od papierów wartościowych
380.000 zł — 0,5% (art. 15 ust. 1
pkt 2)	1.900 „
c) od wartości prawa do renty do-
żywotniej 1.320.000 zł — 1%
(art. 15 ust. 1 pkt 4 lit. a) . . .	13.200 „

Razem 2.000.000 zł 18.100 zł

Sposób obliczenia renty.

Wartość roczna renty 10.000 zł \times 12 = 120.000 zł. Mnożnik przy wieku 64 lat — 11 (art. 11 ust. 6). Renta zatem wynosi 120.000 \times 11 = 1.320.000 zł.

Ponieważ podatek od nabycia przez osobę B jest wyższy od podatku przypadającego od nabycia przez osobę A, przeto podatek oblicza się od nabycia praw majątkowych przez osobę B.

Jeżeli wartość któregokolwiek ze świadczeń wzajemnych przewyższa wartość nabytego prawa majątkowego podaną przez podatnika, władza podatkowa postąpi w myśl art. 7 ust. 4.

II. Osoba A sprzedaje osobie B papiery wartościowe za 100.000 zł w gotówce. Podatek od nabycia papierów wartościowych wynosi od 100.000 zł — 0,5% = 500 zł (§ 7).

Do art. 2 ust. 1 i 2.

§ 9. 1. Dochodem w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 3 są wszelkie przychody po potrąceniu kosztów uzyskania przychodów.

2. Osiąganie przez osoby prawne dochodu z przedsiębiorstw na zysk obliczonych, jak i z nieruchomości rolnych lub budynkowych, z kapitałów, z ofiar, z subwencji, składek członkowskich itp. nie odbiera tym osobom prawa do zwolnienia od podatku w przypadku nabycia prawa majątkowego dla siebie (a nie dla przedsiębiorstw przez nie prowadzonych) pod warunkiem, że dochód (ust. 1) z tych źródeł będzie zgodnie ze statutem w całości obracany bezpośrednio na cele wymienione w art. 2 ust. 1 pkt 3. Jeżeli dochód uzyskany z przedsiębiorstw lub z innych źródeł zostanie obrócony choćby częściowo na inne cele niż wyżej wymienione, osoba prawna nie jest wolna od podatku.

3. Celem stwierdzenia, czy zachodzą warunki zwolnienia określone w art. 2 ust. 1 pkt 3, zarząd osoby prawnej przedłoży izbie skarbowej, w której okręgu znajduje się siedziba zarządu, statut tej osoby prawnej i jej budżet na rok kalendarzowy lub okres rachunkowy, w którym ma nastąpić nabycie prawa.

4. Na podstawie tych dowodów izba skarbowa, jeżeli zachodzą warunki zwolnienia, wyda zaświadczenie, że osobie prawnej przysługuje zwolnienie przewidziane w art. 2 ust. 1 pkt 3 w przypadku nabycia prawa majątkowego do końca roku kalendarzowego lub okresu rachunkowego, za który przedłożono budżet. W zaświadczeniu tym izba skarbowa jednocześnie zaznaczy, że od nabytego w tym okresie prawa majątkowego zostanie dokonany wymiar podatku, jeżeli władza podatkowa stwierdzi, że dochód osoby prawnej (ust. 1) w okresie, na który zostało przyznane zwolnienie, został obrócony na cele inne niż wymienione w art. 2 ust. 1 pkt 3.

5. Płatnik dokonujący obliczenia i poboru podatku, a także urząd skarbowy dokonujący wymiaru powinni uzależnić niepobranie podatku od przedłożenia zaświadczenia określonego w ust. 4. Odpis pisma stwierdzającego nabycie prawa z zaznaczeniem daty i numeru zaświadczenia płatnik

bądź urząd skarbowy przesyła izbie skarbowej, która wydała zaświadczenie.

Do art. 3 pkt 1.

§ 10. 1. Zawodowa w rozumieniu art. 3 pkt 1 jest czynność wykonywana w okolicznościach, które wskazują, że zamiarem strony jest wykonywanie jej w sposób częstotliwy, aby mieć stąd główne lub uboczne źródło przychodów, chociażby nawet czynność była wykonana jednorazowo. Czynność, z której świadczenia podlegają podatkom obrotowemu, jest zawsze czynnością zawodową nie wyłączając sprzedaży przez rolników produktów własnego lub dzierżawionego gospodarstwa rolnego.

2. Nie uważa się jednak za czynność zawodową:

- 1) sprzedaży lub kupna całego przedsiębiorstwa bądź rzeczy nieruchomości i ruchomych należących do przedsiębiorstwa, a przeznaczonych do trwałego używania w tym przedsiębiorstwie (inwestycje, inwentarz);
- 2) dzierżawy;
- 3) najmu nieruchomości albo ich części, o ile nie następuje w wykonywaniu przedsiębiorstwa usługowego;
- 4) pożyczki uznanej za wpłatę na kapitał zakładowy w myśl art. 10 ust. 5;
- 5) czynności wykonywanej za granicą.

Do art. 3 pkt 2.

§ 11. Nabywcą w rozumieniu art. 3 pkt 2 jest osoba wymieniona w art. 5 ust. 1 mająca miejsce zamieszkania lub siedzibę w kraju.

Do art. 3 pkt 4.

§ 12. Czynnością w rozumieniu art. 3 pkt 4 jest czynność mająca na celu przejęcie części lub całości majątku przedsiębiorstwa państwowego lub pozostającego pod zarządem państwowym przez Skarb Państwa lub przez inne przedsiębiorstwa państwowe albo pozostające pod zarządem państwowym w związku z likwidacją lub zmianą zakresu działania przedsiębiorstwa, dokonaną na skutek rozstrzygnięcia właściwego ministra. Te same zasady stosuje się do czynności między przedsiębiorstwami samorządowymi lub pozostającymi pod zarządem związku samorządowego oraz między tymi przedsiębiorstwami a związkiem.

Do art. 3 pkt 11 i 12, art. 6 ust. 2, art. 15 ust. 1 pkt 4 i art. 24.

§ 13. 1. Pismem w rozumieniu art. 3 pkt 11 i 12, art. 6 ust. 2, art. 15 ust. 1 pkt 4 i art. 24 jest pismo posiadające cechy określone w art. 5 ust. 2 dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 107), jak również orzeczenie sądu i orzeczenie (decyzja) władzy administracyjnej.

2. Jeżeli nabycie tego samego prawa zostało stwierdzone kilkoma pismami (np. umowa, rachunek, pokwitowanie, kwit czynszowy, orzeczenie sądu), opodatkowanie następuje tylko raz jeden w oparciu o to z pism, które zostało sporządzone najwcześniej; jeżeli jednak późniejsze pismo stwierdza wyższą wartość nabytego prawa, wymiar następuje w oparciu o to pismo.

3. Jeżeli nabycie prawa nie stwierdzone pismem zostało poddane opodatkowaniu, to późniejsze stwierdzenie tego samego nabycia pismem nie pociąga za sobą obowiązku podatkowego.

4. W razie stwierdzenia pismem zwiększenia wysokości świadczenia za nabyte prawo, jeżeli nabycie uprzednio opodatkowano, opodatkowaniu podlega różnica między wysokością świadczenia zwiększonego a wysokością świadczenia pierwotnego.

Do art. 4 pkt 1.

§ 14. 1. Nadwyżka wartości części fizycznych ponad wartość części idealnych podlega opodatkowaniu zarówno przy nabyciu nieodpłatnym, jak i odpłatnym.

2. Nadwyżka nie podlega jednak opodatkowaniu, jeżeli współwłasność nieruchomości rolnej powstała wyłącznie z nabycia w drodze spadku, a zniesienie współwłasności następuje między współspadkobiercami.

3. Jeżeli współwłasność nieruchomości rolnej powstała częściowo z nabycia w drodze spadku, częściowo zaś z innego tytułu, zwolnienie ma zastosowanie tylko do nadwyżki uzyskanej w wyniku zniesienia współwłasności powstałej między współspadkobiercami w drodze spadku.

Do art. 4 pkt 7.

§ 15. Osobami bliskimi w rozumieniu art. 4 pkt 7 są osoby zaliczone do I, II i III klasy podatkowej oraz osoby, które ze względu na stosunki łączące je ze spadkodawcą należy za takie uważać np. osoby, którymi spadkodawca opiekował się lub które opiekowały się spadkodawcą. Przepis art. 4 pkt 7 stosuje się do wymienionych osób, jeżeli w chwili śmierci spadkodawcy mieszkali i pozostawali z nim we wspólnym gospodarstwie.

Do art. 5 ust. 1.

§ 16. 1. Obowiązek podatkowy ciąży również na przedsiębiorstwach państwowych i samorządowych nie posiadających odrębnej osobowości prawnej.

2. Za darczyńcę w rozumieniu art. 5 ust. 1 uważa się również udzielającego użyczenia, ustanawiającego nieodpłatnie świadczenie na rzecz osoby trzeciej, oraz rodziców udzielających dzieciom wyposażenie.

Do art. 5 ust. 2 pkt 2.

§ 17. Za prawonabywcę w rozumieniu art. 5 ust. 2 pkt 2 uważa się — bez względu na tytuł nabycia — nabywcę, który nabył prawa określone w art. 1, wywodząc swoje prawa od poprzednika.

Do art. 6 ust. 1.

§ 18. Przy odpłatnym nabyciu obowiązek podatkowy powstaje w przypadkach:

- 1) sprzedaży dobrowolnej, zamiany, najmu, dzierżawy, pożyczki oprocentowanej lub nieoprocentowanej, umowy o dzieło, umowy zlecenia, umowy spółki prawa cywilnego, spółki jawnej, spółki cichej, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, umowy o rentę za wynagrodzeniem, umowy o dożywocie, przelewu,

- ustanowienia służebności, ustanowienia użytkowania, ustanowienia lub przeniesienia ciężaru realnego, umowy przedwstępnej, uznania długu i działu majątku wspólnego — z chwilą zawarcia umowy;
- 2) sprzedaży przymusowej lub objęcia przez wierzyciela (art. 710 k. p. c.) nieruchomości lub praw, do których mają zastosowanie przepisy o egzekucji z nieruchomości — z chwilą przyrzędzenia własności, a przy sprzedaży przymusowej lub objęciu przez wierzyciela innych przedmiotów lub praw — z chwilą przybicia bądź przyznania objętej rzeczy lub prawa;
 - 3) umowy spółki akcyjnej — z chwilą zawiązania spółki w formie aktu notarialnego (art. 314 k. h.);
 - 4) ugody — z chwilą zawarcia ugody;
 - 5) świadczenia w miejsce wykonania — z chwilą przyjęcia świadczenia przez wierzyciela;
 - 6) prawomocnego orzeczenia sądowego zastępującego umowę o przejście własności rzeczy lub prawa — z chwilą zawarcia umowy, jeżeli umowa zostanie zawarta w terminie określonym przez sąd; w razie niezawarcia umowy w tym terminie — z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia sądowego;
 - 7) orzeczenia sądowego w postępowaniu cywilnym, w postępowaniu karnym na skutek powództwa cywilnego oraz orzeczenia sądu obywatelskiego — z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia sądu lub wydania natychmiast wykonalnego orzeczenia sądu;
 - 8) przejścia własności rzeczy lub prawa z mocy wyroku sądu polubownego — z chwilą doręczenia odpisu wyroku sądu polubownego;
 - 9) przeniesienia własności na mocy aktu wywłaszczenia lub innego orzeczenia władzy administracyjnej — z chwilą wydania orzeczenia ustalającego wysokość odszkodowania bądź z chwilą zawarcia układu w postępowaniu wywłaszczeniowym, w którym nastąpiło ustalenie wysokości odszkodowania, a przy innych orzeczeniach administracyjnych — z chwilą wydania ostatecznego wykonalnego orzeczenia administracyjnego lub z chwilą nadania takiemu orzeczeniu natychmiastowej wykonalności.
- § 19. Przy nieodpłatnym nabyciu obowiązek podatkowy powstaje w przypadkach:
- 1) spadku, zapisu lub dalszego zapisu — z chwilą otwarcia spadku, tj. śmierci spadkodawcy, bądź w chwili określonej w orzeczeniu o uznaniu spadkodawcy za zmarłego;
 - 2) polecenia testamentowego — z chwilą wykonania polecenia testamentowego;
 - 3) użyczenia — z chwilą zawarcia umowy;
 - 4) zasiedzenia — z chwilą wydania przez sąd postanowienia stwierdzającego nabycie przez zasiedzenie;
 - 5) umowy o świadczenie na rzecz osoby trzeciej — z chwilą świadczenia na rzecz tej osoby lub z chwilą jej wystąpienia z żądaniem wykonania umowy;

- 6) wyposażenia — z chwilą dania wyposażenia, a w przypadku stwierdzenia wyposażenia pismem — z chwilą sporządzenia pisma;
- 7) darowizny — z chwilą zawarcia umowy w formie notarialnej, w razie zawarcia umowy w innej formie — z chwilą wykonania umowy, a jeżeli przysporzenie majątkowe następuje przez samo zawarcie umowy — z chwilą jej zawarcia.

§ 20. Jeżeli osoba powołana do dziedziczenia zmarła przed upływem terminu przewidzianego dla przyjęcia lub odrzucenia spadku, nie przyjęwszy ani nie odrzuciwszy spadku (art. 36 prawa spadkowego), a jej spadkobiercy spadek ten przyjęli, to podatek od nieodpłatnego nabycia prawa majątkowego przypada zarówno od nabycia spadku po pierwszym spadkodawcy, jak i od nabycia spadku po drugim spadkodawcy.

Do art. 6 ust. 2.

§ 21. 1. Nabyciem prawa majątkowego nie poddanym opodatkowaniu w rozumieniu art. 6 ust. 2 jest:

- 1) nie stwierdzone pismem nabycie prawa, co do którego władza podatkowa nie wszczęła żadnych czynności zmierzających do wymiaru podatku lub wprowadziła je wszczęła, lecz nie podała ich do wiadomości osobie, na której ciąży obowiązek podatkowy (art. 5), ani płatnikowi;
- 2) nabycie prawa nie podlegające opodatkowaniu w myśl art. 3 pkt 11.

2. Pismem stwierdzającym nabycie prawa majątkowego nie poddane opodatkowaniu w rozumieniu art. 6 ust. 2 jest pismo sporządzone po dacie nabycia prawa nie stwierdzonego pismem. Przy nieodpłatnym nabyciu w drodze spadku pismem takim jest w szczególności postanowienie sądu stwierdzające prawa do spadku (art. 45 prawa spadkowego). Natomiast nie jest takim pismem testament, jako pismo sporządzone przed nabyciem prawa majątkowego.

3. Jeżeli nabycie prawa majątkowego z najmu lub dzierżawy zostanie stwierdzone kwitem czynszowym, dzierżawnym lub innym pismem stwierdzającym należność lub uiszczenie czynszu, podstawę opodatkowania stanowi wartość prawa wraz z ubocznymi świadczeniami za okres podany w kwicie lub w innym piśmie stwierdzającym należność lub uiszczenie czynszu. W tym przypadku mają zastosowanie również przepisy § 13 ust. 2 — 4.

Do art. 7 ust. 1.

§ 22. 1. Jeżeli nabycie prawa nie poddanego opodatkowaniu (art. 6 ust. 2) stwierdzono pismem, podstawę opodatkowania stanowi wartość prawa w dniu sporządzenia pisma.

2. Za uboczne świadczenia i inne korzyści w rozumieniu art. 7 ust. 1 pkt 1 uważa się świadczenia lub korzyści przypadające w związku z zasadniczym świadczeniem. Np. w umowie sprzedaży nabywca zobowiązuje się obok zapłaty ceny sprzedażnej do świadczeń okresowych w naturze na rzecz sprzedawcy bądź ustanawia

prawo użytkowania na nabytej nieruchomości na rzecz sprzedawcy; przy umowie najmu lub dzierżawy najemca (dzierżawca) zobowiązuje się obok czynszu ponosić dodatkowe świadczenia jak: koszty remontu, wywozu śmieci, opłatę za wodę itp. Nie jest świadczeniem ubocznym świadczenie należne z tytułu prawa nabytego w wyniku dokonania nakładów, do których strona ani z mocy ustawy ani z mocy umowy nie była obowiązana. Takie nabycie podlega odrębnemu opodatkowaniu.

§ 23. 1. Przy ustaleniu podstawy opodatkowania bierze się pod uwagę stan prawa w dniu nabycia; nie uwzględnia się zatem żadnych przybytków ani ubytków w prawie, które nastąpiły po tym terminie.

2. Stan prawa w dniu jego nabycia jest decydujący także w przypadku określonym w art. 6 ust. 2.

Do art. 7 ust. 2.

§ 24. Innymi obowiązkami wynikającymi z prawa spadkowego są w szczególności:

- 1) obowiązek zezwolenia przez spadkobierców używania w ciągu 3 miesięcy od dnia otwarcia spadku mieszkania i urządzenia domowego w dotychczasowych rozmiarach przez małżonka i osoby bliskie spadkodawcy, którzy w chwili jego śmierci z nim mieszkali i pozostawali we wspólnym gospodarstwie (art. 2 § 2 prawa spadkowego);
- 2) obowiązek dostarczania dziadom zmarłego małżonka na ich żądanie, w razie niedostatku, środków utrzymania przez pozostałego małżonka (art. 23 § 1 prawa spadkowego).

Do art. 7 ust. 4.

§ 25. Wartością sprzedażną w rozumieniu art. 7 ust. 4 jest cena wolnorynkowa przeciętna między cenami najwyższymi i najniższymi, stosowanymi w obrocie przy sprzedaży rzeczy tego samego rodzaju i gatunku w danym miejscu i w danym czasie.

§ 26. Władza podatkowa obowiązana jest zasięgnąć opinii biegłych, nie jest jednak nią związana; władza obowiązana jest uzasadnić ewentualne odmienne stanowisko.

§ 27. Przy odpłatnym nabyciu prawa, jeżeli wartość prawa podana przez podatnika (art. 7 ust. 3) nie odpowiada wartości sprzedażnej prawa z dnia dokonania wymiaru, lecz odpowiada wartości sprzedażnej z dnia powstania obowiązku podatkowego, władza podatkowa nie stosuje przepisu art. 7 ust. 4, tj. nie ustala wartości prawa w dniu dokonania wymiaru; art. 7 ust. 4 ma zastosowanie tylko w tym przypadku, gdy wartość podana przez podatnika nie odpowiada wartości sprzedażnej z dnia powstania obowiązku podatkowego.

Do art. 10.

§ 28. 1. Przy spółce cichej za kapitał zakładowy uważa się wkład współnika cichego.

2. W razie uznania pożyczki w myśl art. 10 ust. 5 za wpłatę na kapitał zakładowy wpłata ta podlega opodatkowaniu według stopy 1% (art. 15 ust. 1 pkt 4 lit. a) bądź według stopy 2% (art. 15 ust. 1 pkt 4 lit. b).

3. Pożyczka uznana za kapitał zakładowy w rozumieniu art. 10 ust. 5 nie podlega opodatkowaniu jako pożyczka.

§ 29. 1. Sumą niespłaconych pożyczek w rozumieniu art. 10 ust. 5 jest ogólna suma niespłaconych pożyczek udzielonych przez wszystkich udziałowców lub współników, łącznie z ostatnio udzieloną pożyczką.

2. Jeżeli ogólna suma niespłaconych pożyczek przekroczy 50% kapitału zakładowego, uważa się całą tę sumę za wpłatę na kapitał zakładowy w rozumieniu art. 10 ust. 5. Podlega ona opodatkowaniu według stopy 1% bądź 2%. Od tak obliczonego podatku potrąca się podatek przypadający od pożyczek poprzednio opodatkowanych.

§ 30. Przykłady na opodatkowanie pożyczek jako wpłat na kapitał zakładowy:

I. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością o kapitale zakładowym 20.000 zł zaciąga u jednego ze spółników pożyczkę w wysokości 50.000 zł. Dotychczas żaden ze spółników nie udzielił spółce pożyczek, zatem ogólna suma niespłaconych pożyczek łącznie z ostatnio udzieloną pożyczką wynosi 50.000 zł, tzn. przekracza 50% kapitału zakładowego. Opodatkowaniu podlega całe 50.000 zł jako wpłata na kapitał zakładowy w rozumieniu art. 10 ust. 5 według stopy 1% (art. 15 ust. 1 pkt 4 lit. a).

II. Jak w przykładzie pierwszym. Nastąpił zwrot pożyczki w kwocie 45.000 zł, a zatem stan niespłaconych pożyczek udzielonych przez wszystkich spółników wynosi 5.000 zł. Drugi spółnik pożyczki spółce 5.000 zł. Ponieważ ogólna suma niespłaconych pożyczek udzielonych przez wszystkich spółników, łącznie z ostatnio udzieloną pożyczką wynosi 10.000 zł, a więc nie przekracza 50% kapitału zakładowego, przeto pożyczka udzielona przez drugiego spółnika w wysokości 5.000 zł podlega opodatkowaniu według stopy 0,5% (art. 15 ust. 1 pkt 2).

III. Jak w przykładzie II. Trzeci spółnik pożyczki spółce 10.000 zł. Ponieważ suma niespłaconych pożyczek łącznie z ostatnio udzieloną pożyczką wynosi 20.000 zł, a więc przekracza 50% kapitału zakładowego, przeto cała ta suma podlega opodatkowaniu według stopy 1%. Podatek wynosi 200 zł. Od tak obliczonego podatku potrąca się podatek przypadający od poprzednio opodatkowanych pożyczek, tj. od 5.000 zł według stopy 1% (przykład I) i od 5.000 zł według stopy 0,5% (przykład II), razem 75 zł, wobec czego przypadający do zapłaty podatek wynosi 125 zł. Fakt uiszczenia poprzednio podatku od kwoty 50.000 zł (przykład I) jest bez znaczenia, gdyż spłatę pożyczki, od której uiszczono podatek w wysokości 1%, uważać należy w rozumieniu dekretu za obniżenie kapitału zakładowego o kwotę spłaconej pożyczki, a każdą nową pożyczkę odpowiadającą wymaganiom art. 10 ust. 5 uważać należy za powiększenie kapitału zakładowego.

Do art. 11 ust. 1.

§ 31. Jeżeli świadczenia objęte zobowiązaniem określonym w art. 11 ust. 1 (zobowiązanie przemienne) są równej wartości, lecz ze względu

na rodzaj (przedmiot) świadczenia podlegają różnym stopom procentowym, za podstawę opodatkowania przyjmuje się to świadczenie, od którego przypada wyższy podatek. Późniejszy wybór świadczenia, od którego przypada niższy podatek, nie daje uprawnienia do wznowienia postępowania.

Do art. 11 ust. 2 i art. 17 ust. 5.

§ 32. Jeżeli przedmiotem nabytego prawa majątkowego są świadczenia, które wprawdzie w całości nie mogą być oznaczone pod względem ilości w chwili nabycia prawa, ale jest oznaczona najniższa ilość świadczeń lub wypłacono zaliczkę, władza podatkowa bądź płatnik obliczy i pobierze podatek od znanej podstawy opodatkowania (od wartości najniższej ilości świadczeń lub od zaliczki przy zastosowaniu przepisów art. 11 ust. 3 — 7), co do reszty zaś płatnik postąpi zgodnie z przepisem art. 17 ust. 5. Pobrany podatek podlega zaliczeniu na podatek przypadający od pierwszych kolejnych świadczeń.

§ 33. 1. W razie gdy władza podatkowa ustali za zgodą podatnika prawdopodobną sumę wszystkich świadczeń za cały czas trwania obowiązku świadczenia, podstawę opodatkowania stanowi wartość tej ilości świadczeń. Gdyby po ukończeniu trwania obowiązku świadczenia okazało się, że faktyczna wartość świadczeń była niższa lub wyższa od ustalonej przez władzę podatkową, nie daje to uprawnienia do wznowienia postępowania.

2. Jeżeli władza podatkowa nie ustali za zgodą podatnika prawdopodobnej sumy wszystkich świadczeń za cały czas trwania obowiązku świadczenia, postąpi w sposób podany w § 32, z tą różnicą, że co do reszty wyda decyzję ustalającą zobowiązanie podatkowe, w której określi sposób obliczenia poszczególnych rat za każdy okres rozrachunkowy, stopę procentową podatku oraz terminy płatności tych rat i doręczy ją podatnikowi. W powyższych terminach podatnik obowiązany będzie obliczać poszczególne raty podatku i wpłacać je przy dołączeniu deklaracji przewidzianej w art. 60 ust. 1 dekretu z dnia 16 maja 1946 r. o postępowaniu podatkowym (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 174), w której powinien podać wysokość, podstawę i sposób obliczenia poszczególnej raty z powołaniem się na datę i numer decyzji. W deklaracji powinien podatnik uczynić odpowiednią wzmiankę, jeżeli podatek należny od świadczenia nie przewyższa wpłaty pobranej od zaliczki lub wymienić kwotę, którą wpłaca, jeżeli podatek przewyższa pobraną wpłatę.

3. W razie rozwiązania umowy przed terminem płatności wyznaczonym w decyzji, należy przypadający podatek uiścić w ciągu dwóch tygodni od dnia rozwiązania umowy przy dołączeniu deklaracji i udokumentować fakt rozwiązania umowy.

4. Jeżeli podatnik nie wykonał wcale obowiązków wynikających z decyzji bądź też wykonał je częściowo, władza podatkowa postąpi w myśl art. 126 dekretu o postępowaniu podatkowym.

Do art. 11 ust. 3 pkt 3.

§ 34. 1. Mnożnik kapitalizacyjny 5 przyjmuje się w przypadkach ustanowienia świadczeń na czas nieokreślony; nie ma on zastosowania do świadczeń ograniczonych do czasu życia jednej lub więcej osób.

Przykład: Umowę najmu zawarto do czasu aż jeden z kontrahentów nie wypowie umowy, to jest na czas nieokreślony, jednak nie ograniczony do czasu życia jednego z kontrahentów. Podatek oblicza się od wartości świadczeń za lat 5. Gdyby umowę zawarto ograniczając termin jej trwania do czasu życia jednego z kontrahentów, wówczas podatek należałoby obliczyć stosując mnożnik przewidziany w art. 11 ust. 4.

2. Przepisy art. 11 ust. 3 stosuje się odpowiednio do obliczenia wartości prawa użytkowania i służebności, o ile nie są ustanowione na czas życia jednej osoby lub większej ilości osób.

Do art. 14 ust. 1.

§ 35. Przykłady na obliczenie podatku w przypadku kilkukrotnego nieodpłatnego nabycia praw majątkowych od tej samej osoby.

I. A darował pasierbowi B w dniu 30 czerwca 1947 r. nieruchomość wartości 200.000 zł. Darowizna ta była wolna od podatku (klasa podatkowa III, wartość nie przekraczająca 400.000 zł — art. 4 pkt 6). A umiera dnia 30 grudnia 1950 r. ustanawiając w testamencie spadkobiercą pasierba B. Tytułem spadku przypada pasierbowi B nieruchomość gruntowa wartości 500.000 zł. W myśl art. 14 ust. 1 do wartości prawa nabytego z darowizny w wysokości 200.000 zł dolicza się czystą wartość prawa nabytego ze spadku 500.000 zł. Łączna wartość praw majątkowych nabytych poprzednio nieodpłatnie w okresie lat 6 licząc wstecz od końca 1950 r., w którym nastąpiło ostatnie nabycie, wynosi 700.000 zł. Podatek w myśl art. 16 ust. 1 dla klasy III — 1,5% = 10.500 zł.

II. W dniu 15 marca 1946 r. ojciec darował córce w posagu ruchomości wartości 320.000 zł. W myśl obowiązującej wówczas ustawy o opodatkowaniu spadków i darowizn wymierzono podatek od czystej wartości darowizny tj. od 320.000 zł — 1,5% = 4.800 zł. Dnia 30 czerwca 1947 r. ojciec zmarł i córka jako jedyna ustawowa spadkobierczyni dziedziczy majątek czystej wartości 400.000 zł. Do wartości darowizny 320.000 zł należy dodać czystą wartość spadku 400.000 zł. Łączna czysta wartość praw majątkowych nabytych nieodpłatnie wynosi 720.000 zł. Wartość sprzętów i odzieży wynosi 100.000 zł i jest wolna od podatku w myśl art. 4 pkt 6. Czysta wartość majątku podlegająca podatkowi wynosi więc 620.000 zł. Podatek dla I klasy podatkowej wynosi 0,5% od 620.000 zł, tj. 3.100 zł. Ponieważ od poprzednio opodatkowanej darowizny podatek wynosił 4.800 zł, a należy się 3.100 zł, powstaje nadwyżka podatku 1.700 zł, która zgodnie ze zdaniem końcowym art. 14 ust. 1 nie podlega ani zachowaniu, ani zwrotowi.

Do art. 15 ust. 1 pkt 1.

§ 36. Przepis art. 15 ust. 1 pkt 1 stosuje się do nabycia:

- 1) części powierzchni ziemskiej stanowiących odrębny przedmiot własności (art. 3 prawa rzeczowego) łącznie z częściami składowymi rzeczy nieruchomości tj. wszystkim, co należąc do niej jako do całości nie może być odłączone bez uszkodzenia lub istotnej zmiany tej całości albo bez uszkodzenia lub istotnej zmiany przedmiotu odłączonego (art. 4 prawa rzeczowego), jak również z drzewami i innymi roślinami, dopóki nie zostaną od nieruchomości odłączone, oraz budowlami i innymi urządzeniami trwale z nieruchomością związanymi (art. 5 prawa rzeczowego);
- 2) prawa wydobywania minerałów mogących być przedmiotem własności górniczej;
- 3) prawa własności czasowej (art. 100 prawa rzeczowego);
- 4) prawa zabudowy;
- 5) budynków na obszarze m. st. Warszawy, stanowiących odrębną nieruchomość;
- 6) od spadkobierców praw do spadku składającego się z nieruchomości;
- 7) prawa własności lokali (rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o własności lokali — Dz. U. R. P. Nr 94, poz. 848, zmienione dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. — Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 21 — oraz art. XVI przepisów wprowadzających prawo rzeczowe i prawo o księgach wieczystych).

Do art. 15 ust. 1 pkt 4.

§ 37. Nabycie udziałów spółki jawnej, komandytowej i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością podlega opodatkowaniu według stopy procentowej z art. 15 ust. 1 pkt 4 lit. a).

Do art. 15 ust. 2.

§ 38. 1. Nabyciem obejmującym kilka praw majątkowych w rozumieniu art. 15 ust. 2 jest nabycie, którego przedmiotem jest kilka różnego rodzaju praw wynikających z jednej umowy.

2. Zasady, podane w art. 15 ust. 2, mają odpowiednie zastosowanie również w przypadku, gdy jedno lub więcej spośród kilku nabytych praw majątkowych, jest wolne od podatku.

Przykłady:

I. A sprzedaje za łączną kwotę 500.000 zł nieruchomość rolną i jej przynależności oraz ruchomości nie będące częścią składową nieruchomości. A obowiązany jest określić w umowie oddzielnie wartość nieruchomości, oddzielnie zaś wartość ruchomości i przynależności z uwagi na różne stopy procentowe, którym podlegają nabycie nieruchomości (6⁰/0) i nabycie ruchomości oraz przynależności (1⁰/0). W braku tego określenia podatek pobiera się od całej wartości nabycia według stopy procentowej wyższej, tj. 6⁰/0.

II. Właściciel fabryki sprzedaje towary z zakresu swego przedsiębiorstwa (wyroby gotowe) oraz przedmioty przeznaczone do trwałego używa-

nia (produkcji) w jego przedsiębiorstwie (maszyny) za łączną kwotę 1.000.000 zł. Jest on obowiązany określić oddzielnie w umowie wartość wyrobów gotowych i oddzielnie wartość maszyn z uwagi na to, iż sprzedaż wyrobów gotowych wolna jest od podatku w myśl art. 3 pkt 1 jako czynność zawodowa. W braku tego określenia podatek pobiera się od całej wartości nabycia według stopy 1⁰/0, należnej od nabycia prawa majątkowego podlegającego podatkowi.

Do art. 16 ust. 3.

§ 39. Osobistym stosunkiem w rozumieniu art. 16 ust. 3 jest stosunek wynikający z prawa rodzinnego, a łączący nabywcę ze zbywcą.

Do art. 16 ust. 4.

§ 40. Przykłady na obliczenie podatku w myśl art. 16 ust. 4.

I. Czystą wartość nabytego majątku ustalono na 1.010.008 zł. Dziedziczy ojciec — II klasa podatkowa. Podstawę opodatkowania zaokrągla się w myśl art. 16 ust. 6 dekretu na 1.010.000 zł
stopa procentowa podatku 2⁰/0,
podatek 20.200 „

pozostaje czysta wartość majątku po potrąceniu podatku 989.800 zł
Najwyższa wartość czystego majątku niższego stopnia wynosi 1.000.000 „
stopa procentowa podatku 1⁰/0,
podatek 10.000 „

pozostaje czysta wartość majątku po potrąceniu podatku 990.000 zł
Podatek należy wymierzyć w wysokości różnicy pomiędzy 1.010.000 zł a 990.000 zł 20.000 „

II. Czystą wartość nabytego majątku ustalono na 501.000 „
Dziedziczy syn — I klasa podatkowa. Podatek od 501.000 zł — 0,5⁰/0 2.505 „

pozostaje czysta wartość majątku po potrąceniu podatku 498.495 zł
Ponieważ czysta wartość majątku wolna od podatku w I klasie podatkowej (art. 4 pkt 6) wynosi 500.000 „
a nadwyżka majątku ponad kwotę wolną od podatku wynosi 1.000 „
podatek pobiera się tylko w kwocie 1.000 zł zamiast 2.505 zł, tj. w wysokości czystej wartości majątku ponad kwotę wolną od podatku.

Do art. 17 ust. 1 pkt 2.

§ 41. 1. Zarządza się obliczanie i pobór podatku od nabycia praw majątkowych — przez sekretarza sądu:

- 1) z orzeczeń sądowych stwierdzających nabycie praw majątkowych;
- 2) z ugód sądowych;
- 3) z postanowień sądu nadających klauzulę wy-

konalności orzeczeniom sądów obywatelskich oraz ugodom przed tymi sądami zawartym.

2. W zakresie sposobu obliczania, pobierania, zaświadczenia, prowadzenia rejestru podatku od nabycia praw majątkowych, wpłacania pobranych kwot podatku i składania deklaracji przez sekretarzy sądu w przypadkach nabycia praw majątkowych określonych w ust. 1 stosuje się odpowiednio przepisy art. 17 ust. 2 — 5, art. 18 pkt 3 oraz §§ 51 — 54 i 64 — 66.

3. Za czynności związane z obliczaniem i poborem podatku od nabycia praw majątkowych (art. 17 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 1 niniejszego paragrafu) przyznaje się sekretarzom sądu wynagrodzenie w wysokości 1,5% pobranych kwot podatku. W przypadku gdy następnie właściwa władza podatkowa uchyli całkowicie lub częściowo obliczenie i pobranie podatku, służy jej prawo potrącenia z wynagrodzenia, bieżąco wypłacanego sekretarzowi sądu, kwoty wynoszącej 1,5% od sumy niesłusznie pobranej.

4. Sposób wypłaty wynagrodzenia oraz potrącenia, o którym mowa w ust. 3, ureguje zarządzenie Ministra Skarbu wydane w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości.

§ 42. Nabycie praw majątkowych z mocy postanowień sądu w rozumieniu art. 17 ust. 1 pkt 2 następuje w szczególności w przypadkach uprawnienia się orzeczenia sądowego w postępowaniu cywilnym lub karnym na skutek powództwa cywilnego oraz wydania natychmiast wykonanego orzeczenia sądowego.

Do art. 17 ust. 1 pkt 3.

§ 43. Nabycie praw majątkowych z czynności komornika, stanowiących tytuł nabycia praw majątkowych, następuje w szczególności w przypadkach:

- 1) udzielenia przybicia na licytacji rzeczy ruchomych;
- 2) przyznania wierzycielowi na własność rzeczy ruchomych, będących własnością dłużnika, z powodu niedojścia do skutku licytacji;
- 3) sprzedaży zajętych ruchomości lub praw majątkowych z wolnej ręki;
- 4) sprzedaży na podstawie przepisów kodeksu handlowego (art. 510, 547, 670) oraz prawa upadłościowego (art. 116).

Do art. 17 ust. 1 pkt 4.

§ 44. Nabycie praw majątkowych z czynności poborcy w administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym, stanowiących tytuł nabycia praw majątkowych, następuje w szczególności w przypadkach:

- 1) udzielenia przybicia przy sprzedaży rzeczy ruchomych i praw majątkowych w drodze licytacji;
- 2) sprzedaży w inny sposób niż w drodze licytacji (np. z wolnej ręki).

Do art. 17 ust. 1 pkt 6.

§ 45. 1. Przepisy art. 17 ust. 1 pkt 6 stosuje się zarówno do umów zawartych w imieniu Państwa przez przedsiębiorstwa państwowe nie po-

siadające odrębnej osobowości prawnej, jak też do umów, które zawiera urząd państwowy jako zarządca majątku niepaństwowego.

2. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio do umów zawieranych przez przedsiębiorstwa samorządowe nie posiadające odrębnej osobowości prawnej, jako też do umów, które zawiera samorząd jako zarządca majątku do niego nie należącego.

Do art. 17 ust. 3.

§ 46. 1. Akt notarialny winien ujawniać dokładnie podstawę opodatkowania (art. 7). Notariusz obowiązany jest zażądać od stron podania rzeczywistej wartości nabytych praw, w drodze pytań wyświetlić rzeczywistą wartość prawa majątkowego będącego przedmiotem opodatkowania, uzyskać odpowiednie dane do ustalenia podstawy opodatkowania, w szczególności przy świadczeniach powtarzających się ustalić wartość roczną świadczeń, a w razie ustanowienia świadczeń na czas życia jednej lub więcej osób ustalić wiek osoby uprawnionej, przy nabyciu odpłatnym ustalić wartość świadczeń ubocznych i innych korzyści wynikających z prawa, wysokość przejętych przez nabywcę długów i ciężarów, przy pożyczkach uznanych w myśl art. 10 ust. 5 za wpłaty na kapitał zakładowy ustalić kapitał zakładowy oraz ogólną sumę niespłaconych pożyczek od wszystkich udziałowców lub wspólników (§ 29) w dacie udzielenia pożyczki na podstawie dokumentów przedłożonych przez podatników, które należy dołączyć do oryginału aktu notarialnego. Przy nabyciu nieodpłatnym z darowizny notariusz obowiązany jest zażądać od strony podania rzeczywistej wartości przedmiotu darowizny według stanu prawa będącego przedmiotem darowizny w dniu jego nabycia, podania długów i ciężarów obciążających przedmiot darowizny oraz podania wartości przedmiotu darowizny w dniu sporządzenia aktu darowizny (art. 7 ust. 1 pkt 2).

2. Jeżeli przedmiotem nabycia jest nieruchomości rolne, należy podać w akcie dokładną jej przestrzeń, budynki na niej się znajdujące, charakter użytkowania gruntu i przeznaczenia oraz rodzaj budynków, a przy nieruchomościach miejskich obszar i położenie gruntu oraz wielkość i przeznaczenie budynków.

3. Notariusz obowiązany jest zwrócić stronom uwagę na skutki podatkowe wynikające z art. 7 ust. 4 oraz skutki karne z art. 131 prawa karnego skarbowego w razie zatajenia danych mogących mieć wpływ na ustalenie podatku i jego wysokość lub przez podanie takich danych niezgodnych z rzeczywistością i uczynić o tym odpowiednią wzmiankę w akcie notarialnym.

§ 47. 1. W przypadku wydania przez władzę podatkową decyzji odraczającej płatność podatku, a ustalającej płatność pierwszej raty przy sporządzeniu aktu notarialnego, notariusz powinien uzależnić sporządzenie aktu od uiszczenia tej raty.

2. Notariusz może wykonać czynność urzędową nie obliczając i nie pobierając podatku, gdy:

- 1) przedstawione mu pismo zaopatrzone jest w zaświadczenie władzy podatkowej, stwier-

dzające uiszczenie całego podatku według wymiaru dokonanego przez władzę podatkową;

- 2) podatnik przedstawi decyzję stwierdzającą odroczenie przez władzę podatkową podatku od sporządzanego aktu notarialnego bez obowiązku pobrania jakiegokolwiek wpłaty na podatek przy sporządzeniu aktu; w tym przypadku jednak obowiązany jest uwierzytelniony odpis aktu przesłać właściwej władzy podatkowej w terminie określonym w art. 19 ust. 1.

§ 48. Jeżeli od pisma przedstawionego notariuszowi uiszczono już podatek w kwocie obliczonej przez samego podatnika, lecz kwota ta zdaniem notariusza jest niższa od ustawowo należnej, notariusz pobierze różnicę między kwotą ustawowo należną a uiszczoną.

§ 49. Zaświadczenie notariusza o uiszczeniu lub niepobraniu podatku powinno być umieszczone, jeżeli chodzi o akty notarialne, w tekście aktu, jeżeli zaś chodzi o pisma przedstawione notariuszowi celem dokonania czynności urzędowej — w tekście świadectwa, stwierdzającego dokonanie czynności urzędowej.

§ 50. 1. Notariusz obowiązany jest prowadzić rejestr podatku od nabycia praw majątkowych i opłaty skarbowej według wzoru Nr 1. Rejestr może być zastąpiony przez repertorium oraz księgę protestów, przewidziane przepisami wydanymi przez Ministra Sprawiedliwości w sprawie ksiąg notariuszów.

2. W rejestrze notariusz powinien wykazywać również akty i czynności, od których nie pobrał podatku bądź opłaty skarbowej.

3. Notariusz obowiązany jest przysłać odpis rejestru podatku od nabycia praw majątkowych i opłaty skarbowej lub repertorium i księgę protestów za każdy miesiąc ubiegły właściwej władzy podatkowej w ciągu pierwszego tygodnia następnego miesiąca.

§ 51. 1. Sekretarz sądu sporządza obliczenie podatku (wzór Nr 2) od orzeczeń sądowych oraz od ugód sądowych zawartych w postępowaniu spornym i niespornym — z chwilą powstania obowiązku podatkowego, a od postanowień sądu nadających klauzulę wykonalności wyrokom sądów polubownych, orzeczeniom sądów obywatelskich oraz ugodom zawartym przez tymi sądami — z chwilą nadania klauzuli wykonalności. Przepisy §§ 13 i 21 stosuje się odpowiednio.

2. Sekretarz sądu jest płatnikiem w zakresie nieodpłatnego nabycia praw majątkowych z wyjątkiem nabycia ze spadku, zapisu, dalszego zapisu oraz polecenia testamentowego.

3. W przypadku braku podstawy prawnej do pobrania podatku oraz w przypadku zezwolenia władzy podatkowej na niepobrание podatku sekretarz sądu wydaje zaświadczenie przewidziane w art. 17 ust. 2 (§ 64).

4. Sekretarz sądu sporządza obliczenie podatku przebitkowo w dwóch egzemplarzach, z których jeden dołącza do akt, drugi zaś wręcza podatnikowi celem wpłacenia należności podatkowej w kasie sądowej.

5. Równocześnie ze sporządzeniem obliczenia sekretarz wpisuje kwotę podatku do księgi „należności obce“, prowadzonej w myśl obowiązujących przepisów o kasach sądowych. Dla należności podatkowych należy założyć w tej księdze odrębne konto.

§ 52. 1. Sekretarz sądu nie obliczy i nie pobierze podatku, jeżeli podatnik przedstawi dowód, iż nabycie prawa zostało uprzednio poddane opodatkowaniu (§ 21).

2. Sekretarz sądu uzależni wydanie tytułu wykonawczego z wyroków sądu polubownego lub ugody zawartej przed tym sądem oraz z wyroków sądu obywatelskiego lub ugody zawartej przed tym sądem od uprzedniego uiszczenia podatku, jeżeli podatek należy się i nie został uprzednio uiszczony.

§ 53. 1. Na podstawie obliczenia wręczonego podatnikowi kasa sądowa przyjmuje należny podatek i wydaje pokwitowanie w dwóch egzemplarzach. Jeden egzemplarz pokwitowania kasy sądowej zachowuje podatnik dla siebie, drugi zaś wręcza sekretarzowi sądu.

2. Sekretarz sądu załącza pokwitowanie do akt sprawy, a na wydanym podatnikowi dokumencie stwierdza własnoręcznym podpisem: rodzaj czynności prawnej (przedmiot podatku, tj. określenie prawa majątkowego), podstawę opodatkowania (wartość prawa majątkowego), stopę procentową podatku, sumę podatku, kwotę dodatku za zwłokę, pozycję księgi kasowej, datę wpłaty i datę sporządzenia zaświadczenia. Treść zaświadczenia należy zamieścić również na odpisie pisma pozostającego w aktach. Nadto należy odnotować przy odpowiedniej pozycji księgi należności obcych uiszczenie pobranego podatku (data i numer księgi kasowej).

3. Kasa sądowa wpisuje pobrany podatek do odrębnej rubryki księgi kasowej, prowadzonej w myśl obowiązujących przepisów o kasach sądowych.

4. Jeżeli należny podatek nie zostanie uiszczony najpóźniej w dniu następnym po powstaniu obowiązku podatkowego, kasa sądowa pobierze podatek wraz z dodatkiem za zwłokę obliczonym od drugiego dnia po powstaniu obowiązku podatkowego.

§ 54. 1. W przypadku nieuiszczenia podatku przez podatnika w ciągu miesiąca po powstaniu obowiązku podatkowego, sekretarz sądu przesyła właściwej władzy podatkowej drugi egzemplarz obliczenia podatku (§ 51 ust. 4) z zaznaczeniem, że podatek nie uiszczono; datę wysłania obliczenia notuje się w aktach sprawy i w odpowiedniej rubryce księgi należności obcych.

2. Jeżeli po wysłaniu zawiadomienia (obliczenia) do właściwej władzy podatkowej uiszczono podatek całkowicie lub częściowo, sekretarz sądu zawiadamia o wpłacie tę władzę, odnotowując wpłatę w księdze należności obcych.

§ 55. 1. Komornik sądowy oblicza i pobiera podatek od dokonanych przez niego czynności, stanowiących podstawę nabycia praw majątkowych, z chwilą powstania obowiązku podatkowego (§ 43).

2. Komornik przy wydawaniu zaświadczenia stosuje przepisy art. 17 ust. 2. Zaświadczenie powyższe zastępuje pokwitowanie na pobrany podatek.

3. Rejestr podatku od nabycia praw majątkowych może być zastąpiony przez repertorium przewidziane instrukcją dla komorników. W repertorium należy pobrany podatek zapisać w osobnej rubryce.

§ 56. 1. Poborca w administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym oblicza i pobiera podatek od dokonanych przez niego czynności, stanowiących tytuł nabycia praw majątkowych, z chwilą powstania obowiązku podatkowego (§ 44).

2. Rejestr podatku od nabycia praw majątkowych (wzór Nr 3) dla wszystkich poborców w danej jednostce administracyjnej (urzędzie skarbowym, rewizyjnym, zarządzie gminy wiejskiej, miejskiej) prowadzi kierownik działu egzekucyjnego tej jednostki administracyjnej.

§ 57. 1. Na uiszczony gotówką podatek od nabycia praw majątkowych poborca wystawia osobne pokwitowanie ze swego kwitariusza; na pokwitowaniu zaznacza numer tytułu wykonawczego.

2. W razie wydania przez władzę egzekucyjną na żądanie nabywcy zaświadczenia o nabyciu przedmiotów na licytacji lub przy sprzedaży w inny sposób, w zaświadczeniu powinny być umieszczone dane przewidziane w art. 17 ust. 2 z zaznaczeniem, że pokwitowanie na uiszczony od tego nabycia podatek zostało wydane w dniu nabycia.

3. Poborca skarbowy przekazuje pobrane tytułem podatku kwoty na konto urzędu skarbowego przeprowadzającego licytację, a poborcy występujący w administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym z ramienia zastępczych władz egzekucyjnych — na konto urzędu skarbowego właściwego miejscowo dla podatku od nabycia praw majątkowych.

4. Kierownik działu egzekucyjnego wypełnia rejestr w terminach przewidzianych przepisami instrukcji egzekucyjnych do odbioru służby od poborców, badając równocześnie na podstawie dowodów wpłat podatku i akt egzekucyjnych prawidłowość obliczenia podatku, fakt wpłacenia i termin wpłaty pobranego przez poborcę podatku.

§ 58. 1. Sędzia obywatelski w zakresie obowiązków określonych w art. 17 ust. 1 pkt 5 stosuje przepisy §§ 1, 2 i 7 — 9 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 listopada 1947 r. o opłatach od czynności prawnych dokonywanych przed sędziami obywatelskimi (Dz. U. R. P. Nr 71, poz. 440).

2. Repertorium, prowadzone w myśl regulaminu wewnętrznego urzędowania sądów obywatelskich, zastępuje rejestr podatku od nabycia praw majątkowych.

3. Sędzia obywatelski w związku z wpisywaniem nabycia praw majątkowych do księgi umów powinien stosować odpowiednio przepisy §§ 46, 47 i 49.

§ 59. 1. Urzędnik państwowy, samorządowy lub urzędnik przedsiębiorstwa państwowego bądź samorządowego obowiązany jest obliczyć i pobrać podatek z chwilą powstania obowiązku podatkowego (zawarcia umowy).

2. Jeżeli w danej jednostce administracyjnej uprawnionych jest kilku urzędników do zawierania umów, wówczas rejestr podatku od nabycia

praw majątkowych (wzór Nr 4) prowadzi urzędnik wyznaczony przez kierownika danej jednostki administracyjnej. Do obowiązków tego urzędnika należy obliczanie (wzór Nr 5) i pobieranie podatku od wszystkich umów zawartych przez daną jednostkę administracyjną.

3. Jeżeli dana jednostka administracyjna posiada osobną kasę, urzędnik prowadzący rejestr sporządza obliczenie podatku przebitkowo w 2 egzemplarzach, z których jeden dołącza do akt, drugi zaś wręcza kontrahentowi (podatnikowi) celem wpłacenia przez niego należności w kasie.

§ 60. 1. Na podstawie obliczenia podatku wręzonego kontrahentowi kasa przyjmuje należność podatkową i wydaje pokwitowanie w 2 egzemplarzach.

2. Kasa wpisuje pobrany podatek do odrębnej rubryki księgi kasowej prowadzonej w myśl obowiązujących ją przepisów rachunkowo-kasowych.

3. Jeden egzemplarz pokwitowania zachowuje podatnik dla siebie, drugi zaś przedkłada urzędnikowi prowadzącemu rejestr. Urzędnik załącza pokwitowanie do akt sprawy i wydaje pismo stwierdzające umowę oraz umieszcza na nim zaświadczenie odpowiadające wymaganiom art. 17 ust. 2, wymieniając pozycję księgi kasowej i datę wpłaty.

§ 61. Jeżeli jednostka administracyjna nie posiada osobnej kasy, podatnicy wpłacają kwoty obliczonego przez płatnika podatku na konto danej jednostki administracyjnej w P.K.O. lub w instytucji kredytowej właściwej dla obrotu bezgotówkowego, a jednostka administracyjna przelewa wpłacone kwoty podatku na rachunek właściwej władzy podatkowej w terminach określonych w art. 18 pkt 3.

§ 62. Przed doręczeniem orzeczenia bądź aktu administracyjnego stanowiącego tytuł nabycia prawa majątkowego urzędnik powołany do wykonania orzeczenia bądź aktu oblicza podatek w sposób wskazany w § 59 ust. 2 i 3 i zawiadamia osobę, na której rzecz zostało wydane orzeczenie lub akt administracyjny, wyznaczając dwutygodniowy termin do uiszczenia podatku. Dodatek za zwłokę pobiera się po upływie dwóch tygodni, licząc od dnia następnego po doręczeniu wezwania.

§ 63. 1. Rejestr podatku od nabycia praw majątkowych (wzór Nr 4) prowadzi urzędnik powołany do wykonania orzeczeń i aktów administracyjnych stanowiących tytuł nabycia praw majątkowych.

2. Obliczenie (wzór Nr 5) należy wpisać do rejestru, odnotować w nim datę doręczenia orzeczenia, a potwierdzenie odbioru złożyć do akt sprawy.

3. Do sposobu prowadzenia rejestru, obliczania i uiszczania podatku stosuje się odpowiednio przepisy §§ 59 — 61.

4. Doręczenie orzeczenia lub aktu administracyjnego, stanowiącego tytuł nabycia prawa majątkowego, może nastąpić jedynie po uprzednim uiszczeniu należnego podatku, chyba że władza podatkowa zezwoliła na niepobranie podatku (art. 17 ust. 4).

§ 64. 1. Płatnicy, z wyjątkiem notariuszów, obowiązani są umieszczać na oryginałach bądź odpisach pism stwierdzających nabycie praw majątkowych oraz na pismach pozostających w aktach w przypadkach niepobrania podatku zaświadczenie o treści:

Poz. rej.

Podatku nie pobrano na podstawie art. . . .
ust. . . . pkt dekretu z dnia 3 lutego 1947 r.
o pod. nab. (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 106), dekretu—
ustawy z dnia . . . (Dz. U. R. P. Nr poz. . . .)
i § ust. pkt r. w pod. nab. (Dz. U.
R. P. z 1948 r. Nr poz. . . .), zezwolenia urzędu
skarbowego — izby skarbowej w z dnia
. Nr

. dnia 194 . . . r.
podpis płatnika

Pieczęć urzędu — przedsiębiorstwa.

2. W przypadku przyznania zwolnienia podmiotowego z art. 2 ust. 1 pkt 3 (§ 9) płatnik podaje w treści zaświadczenia: „Zaświadczenie z § 9 r. w pod. nab. wydała Izba Skarbowa w . . . dn . . . 194 . . . r. L.W. . . .“.

§ 65. 1. Płatnicy, z wyłączeniem notariuszów, jeżeli nabycie nie podlega opodatkowaniu (art. 2 — 4), obowiązani są wypełnić rubryki rejestru zawierające: pozycję bieżącą rejestru, imię i nazwisko podatnika oraz numer akt sprawy, a w rubryce „uwagi“ podstawę prawną zwolnienia.

2. Płatnicy obowiązani są podsumować rejestry w okresach dokonywania wpłat (art. 18).

3. Płatnicy mogą dokonywać wpłat pobranego podatku częściej niż to przewidują przepisy art. 18, nie wolno jednak obejmować jedną sumą należności, które powinny być wpłacone w dwóch różnych terminach.

4. Płatnicy obowiązani są przy każdej wpłacie podatku składać właściwej władzy podatkowej odrębne wykazy (deklaracje). W deklaracjach tych należy uwidaczniać łączną wysokość pobranych kwot podatku i okres, którego dotyczą wpłaty, wyodrębniając kwoty pobrane tytułem podatku od nabycia praw majątkowych:

- 1) od odpłatnego nabycia własności nieruchomości,
- 2) od odpłatnego nabycia innych praw majątkowych,
- 3) od nieodpłatnego nabycia praw majątkowych.

5. Sekretarze sądu obowiązani są ponadto podać: kwotę pobranego podatku, kwotę wynagrodzenia (§ 41 ust. 3 zdanie pierwsze), kwotę podatku zmniejszoną o kwotę wynagrodzenia oraz kwotę potrąconą z wynagrodzenia w myśl § 41 ust. 3 zdanie drugie.

6. Data wpłaty i suma podatku z oznaczeniem okresu, którego wpłata dotyczy, i władzy podatkowej, na rzecz której wpłaty dokonano, powinna być uwidoczniiona w rejestrze w rubryce „uwagi“.

§ 66. 1. Płatnicy obowiązani są złożyć na każdy rok kalendarzowy osobny rejestr.

2. Płatnicy wymienieni w art. 17 ust. 1 obowiązani są przechowywać prowadzone rejestry oraz dowody wpłat podatku przez lat 6 licząc od końca roku kalendarzowego, w którym rejestr założono.

Do art. 18.

§ 67. Podatek pobierany przez płatników — z wyjątkiem notariuszów i sekretarzy sądowych oraz sędziów obywatelskich — może być uiszczony znaczkami skarbowymi, jeżeli podatek przypadający od wszystkich przypadków nabycia stwierdzonych jednym pismem nie przekracza 2.000 zł. W tym przypadku płatnik nie ma obowiązku zapisywania nabycia w rejestrze podatku od nabycia praw majątkowych. Znaczki skarbowe pobrane tytułem podatku płatnik nakleja na pismach

pozostających u niego i kasuje datą i podpisem bądź pieczęcią, a na oryginałach, wtóropisach bądź odpisach pism, wydawanych stronom, umieszcza zaświadczenie przewidziane w art. 17 ust. 2 bez podania pozycji rejestru, lecz z zaznaczeniem, że znaczki skarbowe naklejono i skasowano na pismach pozostających u płatnika.

Do art. 19 ust. 1.

§ 68. Przesuwa się ni. które terminy płatności podatku określone w art. 19 ust. 1. Podatek płatny jest w ciągu miesiąca:

- 1) od dnia, w którym pismo, sporządzone na obszarze obcego państwa, zostało wprowadzone do kraju, jeżeli dotyczy odpłatnego nabycia rzeczy położonych w kraju lub praw majątkowych podlegających wykonaniu w kraju;
- 2) od dnia przybycia do kraju osoby, która nabyła odpłatnie na obszarze obcego państwa rzecz położoną w kraju lub prawo podlegające wykonaniu w kraju, przy czym nabycia nie stwierdzono pismem;
- 3) od dnia wprowadzenia do kraju pisma sporządzonego na obszarze obcego państwa, a stwierdzającego darowiznę;
- 4) od dnia dokonania darowizny w kraju, nie sporządzonej w formie aktu notarialnego, lecz w formie prywatnej (nie sporządzono ani nie uwierzytelniono pisma notarialnie).

Do art. 19 ust. 2.

§ 69. 1. Władza podatkowa ustala wysokość zaliczki na podatek od nieodpłatnego nabycia majątku w drodze spadku, zapisu, dalszego zapisu lub polecenia testamentowego na podstawie swego polecenia. Przy ustalaniu wysokości zaliczki władza podatkowa kieruje się wysokością podatku, przypadającego od zeznanej czystej wartości nabytego majątku, stopniem upłynnienia nabytego majątku, wreszcie stosunkami gospodarczymi i majątkowymi podatnika.

2. W zakresie nieodpłatnego nabycia praw majątkowych ze spadku, zapisu, dalszego zapisu lub polecenia testamentowego, jak również umowy zawartej na wypadek śmierci na korzyść osoby trzeciej, jeżeli nabycie dotyczy całkowicie lub częściowo rzeczy położonych za granicą lub praw podlegających wykonaniu całkowicie lub częściowo za granicą — właściwą miejscowo władzą do wymiaru podatku od nabycia praw majątkowych jest 8 Urząd Skarbowy w Warszawie.

Do art. 20 ust. 2 pkt 2 i ust. 3 pkt 2.

§ 70. Celem obliczenia podatku należy przedstawić władzy podatkowej pismo już podpisane albo odpis tego pisma; obliczenie podatku nie nastąpi w razie przedstawienia papieru zaopatrzonego jedynie w podpis, tekstu niepodpisanego albo tekstu (choćbyby podpisanego), w którym pozostawiono luki.

Do art. 20 ust. 4.

§ 71. 1. Wprowadza się dziesięć kategorii znaczków skarbowych o wartości złotych: 1, 2, 5, 10, 15, 20, 25, 50, 100 i 500.

2. Znaczki są wykonane na papierze znaczkowym podgumowanym według następującego wzoru: wymiary znaczków są około 25,5x31 mm, wymiary rysunku około 21x26,5 mm. Pośrodku znaczka na tle tarczy okolonej ornamentem barokowym znajduje się godło Państwa; poniżej tej tarczy na jasnym tle okolonym ornamentem umieszczony jest napis „OPLATA SKARBOWA“.

W górnej części znaczka w rogach znajdują się dwa prostokąty z jasnymi cyframi oznaczającymi wartość znaczka; pośrodku pomiędzy wymienionymi prostokątami widnieją litery „ZŁ”. Całość znaczka wydrukowana jest na tle gilozowym wypniającym także marginesy znaczka.

3. Znaczki są wykonane w następujących kolorach:

Kategoria wartości	Kolor znaczka	Kolor poddruku
1 zł	zielony	różowy
2 „	fioletowy	różowy
5 „	stalowo-granatowy	różowy
10 „	pomarańczowy	różowy
15 „	szaro-brązowy	różowy
20 „	czerwono-brązowy	różowy
25 „	wiśniowo-różowy	niebieski
50 „	ciemno-niebieski	niebieski
100 „	fioletowo-niebieski	niebieski
500 „	czerwono-brązowy	niebieski

§ 72. 1. Znaczki skarbowe sprzedają po cenie nominalnej:

- 1) wszystkie urzędy skarbowe, rewizyjne, celne i akcyzowe,
- 2) urzędy i agencje pocztowe,
- 3) dystrybutorzy znaczków skarbowych.

2. Dystrybutorami są osoby fizyczne i prawne, którym właściwa władza podatkowa udzieliła zezwolenia na sprzedaż znaczków skarbowych. Osobom nie posiadającym zezwolenia na sprzedaż znaczków skarbowych nie wolno trudnić się ich sprzedażą.

3. Osoba ubiegająca się o zezwolenie na sprzedaż znaczków skarbowych winna wskazać lokal, w którym zamierza dokonywać sprzedaży.

§ 73. 1. Dystrybutor znaczków skarbowych powinien oznaczyć lokal sprzedaży na zewnątrz wyraźnym i łatwo dostrzegalnym napisem.

2. Dystrybutor obowiązany jest posiadać na składzie rodzaje i kategorie znaczków skarbowych w ilości odpowiadającej zapotrzebowaniu; poza tym obowiązany jest przestrzegać wskazówek władzy podatkowej, która udzieliła zezwolenia, co do sprzedaży znaczków skarbowych.

§ 74. 1. Dystrybutorzy zaopatrują się w znaczki skarbowe w urzędzie skarbowym, w którego okręgu wykonują sprzedaż, bądź w innym urzędzie skarbowym wyznaczonym przez izbę skarbową.

2. Władza podatkowa wydaje dystrybutorowi znaczki skarbowe za gotówkę po potrąceniu 3% od wartości znaczków skarbowych.

3. Sprzedaż znaczków skarbowych dystrybutorowi (osobom przez niego wysłanym) następuje po uprzednim złożeniu zamówienia według wzoru Nr 6 i za okazaniem zezwolenia na dystrybucję.

§ 75. 1. Wymiana znaczków skarbowych następuje:

- 1) gdy znaczek nie naklejony uległ uszkodzeniu np. zlepieniu lub poplamieniu;
- 2) gdy znaczek naklejono na papierze nie zapisanym, który (z powodu poplamienia, przedarcia itp.) nie może być użyty do sporządzenia pisma;
- 3) gdy znaczek naklejono na papierze, na którym umieszczono pismo niepodpisane.

2. Wymiana nie następuje w przypadku rozdarcia znaczka skarbowego na dwie lub więcej części.

§ 76. 1. Wymiana przewidziana w § 75 ust. 1 pkt 2 i 3 następuje tylko w tym przypadku, gdy jest zupełnie niewątpliwe, że papier, zaopatrzony w znaczek skarbowy, a przedstawiony do wymiany nie jest składową częścią pisma już podpisanego.

2. Wymiana nie następuje np. gdy przedstawiono papier, na którym nie ma początku pisma, lub który, zawierając początek pisma, jest zapisany w całości (wobec czego możliwe jest, że ciąg dalszy pisma wraz z podpisem znajduje się na innym papierze) lub gdy przekreślenie, skrobienie, zalanie atramentem, wywabianie tekstu itp. zmiany wywołują przypuszczenie, że w miejscu w ten sposób uszkodzonym znajdował się podpis.

3. Również nie następuje wymiana znaczka skarbowego zdjętego z papieru, na którym był umieszczony.

§ 77. Podanie o wymianę znaczków skarbowych (§§ 75 i 76) należy wnieść do urzędu skarbowego, właściwego do wymiaru podatku od nabywania praw majątkowych.

§ 78. 1. Po powzięciu decyzji o dopuszczalności wymiany urząd skarbowy nakleja na papierze — o ile do wymiany przedstawiono nienaklejone znaczki skarbowe — oddzielnie znaczki, których wymiany dozwolił, i oddzielnie te, których wymiany odmówił.

2. Jeżeli naklejenie znaczków skarbowych na papierze nie jest możliwe, gdyż są zlepione, należy te znaczki złożyć do koperty i opieczętować ją.

3. Na każdym papierze, na którym urząd nakleił znaczki skarbowe, na kopercie mieszczącej znaczki zlepione, jak również na każdym przedstawionym przez składającego podanie papierze z naklejonym znaczkiem skarbowym urząd umieszcza decyzję.

4. Dopuszczalne jest zszywanie i opieczętowanie wszystkich tych papierów (ust. 3), co do których urząd udziela wymiany. Nie należy natomiast zszywać papierów, co do których wymiany odmówiono. Decyzja odmowna powinna być umieszczona na każdym papierze z osobna.

§ 79. W razie wydania odmownej decyzji urząd zwraca wnoszącemu podanie o wymianę te znaczki skarbowe, co do których zapadła decyzja odmowna — z wyjątkiem znaczków skarbowych zebranych (z powodu zlepiania się) w opieczętowanej kopercie, które pozostają w urzędzie skarbowym. Urząd powinien przedziurawić każdy znaczek skarbowy, którego wymiany odmówił, a który zwraca wnoszącemu podanie o wymianę; nie dotyczy to przypadków, w których odmówiono wymiany z tego powodu, że znaczki skarbowe są nieuszkodzone lub umieszczone na piśmie, podlegającym podatkowi.

§ 80. W razie przychylniej decyzji urząd zawiadania o niej kasę, wymieniając łączną sumę znaczków skarbowych, które mają być wydane.

§ 81. 1. Kasa urzędu skarbowego przeprowadza wymianę po złożeniu decyzji przez stronę.

2. Wymiana nie następuje w przypadku zgłoszenia się do kasy po upływie roku od doręczenia decyzji pozwalającej wymianę.

§ 82. 1. Tytułem kosztów wymiany pobiera się w gotówce 10% wartości znaczków skarbowych, których wymiany dozwolono.

2. Jeżeli przedłożono do wymiany znaczki skarbowe wartości ponad 10 zł każdy, ogólna suma kosztów wymiany nie może wynosić mniej niż ilo-

czyn z pomnożenia 5 zł przez ilość znaczków skarbowych, których wymiany dozwolono.

§ 83. 1. Do urzędowego kasowania znaczków skarbowych używa się pieczęci urzędowej.

2. Na każdym znaczku skarbowym powinien być jeden odcisk pieczęci umieszczony w ten sposób, aby w części znajdował się na znaczku, w części zaś przechodził na papier lub na znaczek sąsiedni.

§ 84. 1. W razie wydawania rachunków bądź pokwitowań przebitkowo, należny podatek od nabycia powinien być uiszczony znaczkami skarbowymi naklejonymi na kopii pozostającej u wystawcy rachunku bądź pokwitowania, a znaczki skasowane datą i podpisem bądź pieczęcią wystawcy; na oryginałach rachunków bądź pokwitowań wręczonych drugiej stronie wystawca stwierdza uiszczenie podatku znaczkami skarbowymi w formie:

Pod. nab. w kwocie zł uiszczono znaczkami skarbowymi na kopii.

. dnia 194 . . r,

Imię i nazwisko (firma, nazwa) wystawcy i podpis.

2. Wydawane rachunki bądź pokwitowania powinny być bieżąco numerowane.

3. W razie wydawania rachunków bądź pokwitowań z ksiąg grzbietowych z pozostawieniem talonu, księgi te powinny być zbroszowane, a karty ponumerowane tak, aby rachunek (pokwitowanie) i talon oznaczane były tymi samymi numerami, a treść talonu w istotnych punktach była zgodna z wydanym rachunkiem (pokwitowaniem). W tych przypadkach znaczki skarbowe powinny być naklejone na linii oddzielającej talon od rachunku (pokwitowania) przeznaczonego do wycięcia. Znaczkę skarbową powinien być naklejony pionowo w ten sposób, aby jego część górna była zwrócona ku górnemu brzegowi księgi. Po wycięciu rachunku (pokwitowania) lewa połowa znaczka pozostaje na talonie, a prawa połowa na wyciętym rachunku (pokwitowaniu).

4. W razie wydawania rachunków (pokwitowań) w sposób inny niż podano w ustępach poprzednich, należny podatek powinien być uiszczony na wydawanych rachunkach (pokwitowaniach) znaczkami skarbowymi skasowanymi w sposób podany w ust. 1.

§ 85. Najwyższa kwota podatku, która może być uiszczona przez użycie znaczków skarbowych, wynosi 2.000 zł.

Do art. 22 ust. 1 i 2.

§ 86. 1. Zezwolenie, o których mowa w art. 22 ust. 1 i 2, udzielają właściwe władze podatkowe w granicach uprawnień swych do odraczania lub rozkładania na raty należności z tytułu podatku od nabycia praw majątkowych.

2. Zezwolenie może być udzielone po ustaleniu zaliczki na podatek (art. 19 ust. 2) lub wydaniu decyzji ustalającej zobowiązanie podatkowe oraz po wpłaceniu części podatku oznaczonej przez władzę z uwzględnieniem okoliczności sprawy i po uprzednim ustanowieniu odpowiedniego zabezpieczenia.

Do art. 23.

§ 87. Zwalnia się od podatku:

A. nieodpłatne nabycie praw majątkowych:

1) przez osoby zwolnione lub od osób zwolnionych od podatku w myśl art. 2 ust. 1 z wyjąt-

kiem przypadków określonych w ust. 2 tegoż artykułu;

2) z obowiązku dostarczenia środków utrzymania (alimentacji) przysługujących na podstawie przepisów prawa rodzinnego, małżeńskiego lub spadkowego;

3) z czynności między przedsiębiorstwami państwowymi lub pozostającymi pod zarządem państwowym oraz między tymi przedsiębiorstwami a Skarbem Państwa, a także między przedsiębiorstwami tego samego związku samorządu terytorialnego lub pozostającymi pod zarządem tego samego związku oraz między tymi przedsiębiorstwami a związkiem, jeżeli czynności dokonano na skutek rozstrzygnięcia właściwego ministra lub organów przez niego upoważnionych w związku z likwidacją lub zmianą zakresu działania przedsiębiorstwa (§ 12);

4) z czynności między przedsiębiorstwami: państwowymi lub samorządowymi bez względu na to, czy posiadają odrębną osobowość prawną, przedsiębiorstwami państwowymi mającymi formę prawną spółek handlowych, przedsiębiorstwami o kapitale mieszanym: państwowym, spółdzielczym i związków samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorstwami spółdzielczymi — jeżeli zlecenia dokonania tych czynności mają charakter ogólny i zostały wydane na skutek rozstrzygnięcia naczelnej władzy państwowej;

5) przez dłużników z układow w postępowaniu układowym lub upadłościowym;

B. odpłatne nabycie praw majątkowych:

1) ze składek członkowskich przez osoby zwolnione od podatku w myśl art. 2 ust. 1;

2) z pożyczki w naturze udzielonej rolnikom przez Państwo w ramach akcji siewnych i nawozów sztucznych;

3) ze sprzedaży rolnikom przez Państwo ruchomości z dostaw UNRRA;

4) z indosu na weksłu, czeku, przekazie, dokumencie przewozowym, składowym dowodzie posiadania oraz indosu drugiego i następnych na składowym dowodzie zastawniczym (warancie);

5) z uznania długu z rozliczenia z rachunku bieżącego;

6) z przelewów bankowych dokonanych w myśl przepisów dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o obowiązku uczestniczenia w obrocie bezgotówkowym (Dz. U. R. P. Nr 16, poz. 61);

7) z obowiązku dostarczenia środków utrzymania (alimentacji) przysługujących na podstawie przepisów art. 162 kodeksu zobowiązań;

8) przez spółdzielnie na skutek łączenia się spółdzielni;

9) z wpłat na wkład budowlany w spółdzielniach mieszkaniowo-budowlanych, jak również nabycie prawa własności lokalu przez członka spółdzielni, który dokonał wpłaty na wkład budowlany;

10) na podstawie dekretu z dnia 6 grudnia 1946 r. o przekazywaniu przez Państwo mienia nierolniczego na obszarze Ziemi Odzyskanych i b. Wolnego Miasta Gdańska (Dz. U. R. P. Nr 71, poz. 389);

11) własności czasowej gruntów na obszarze m. st. Warszawy, przez dotychczasowych właścicieli

bądź prawa do otrzymania odszkodowania na mocy dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m. st. Warszawy (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 279);

- 12) nadwyżkę wynikłą wyłącznie na skutek zniesienia nabytej z tytułu spadku współwłasności nieruchomości rolnej, jeżeli od nabycia prawa współwłasności uiszczono należny podatek, bądź nabycie nie podlegało opodatkowaniu; przepis § 14 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio;
- 13) z wyroków sądu obywatelskiego lub z ugody zawartej przed tym sądem, jeżeli podstawa opodatkowania nie przekracza 5.000 zł;
- 14) z pożyczek udzielanych krajowym spółkom przez instytucje kredytowe, jeżeli spółnik lub udziałowiec zabezpiecza pożyczkę zastawem lub poręką;
- 15) z czynności przewidzianych w art. 3 pkt 4 dokonanych na skutek rozstrzygnięć organów upoważnionych przez właściwego ministra;
- 16) w przypadku przekształcenia stołówki pracowniczej prowadzonej przez zakład pracy na stołóvkę prowadzoną na zasadach samowystarczalności i nadania jej samodzielnej formy organizacyjnej.

Do art. 26.

§ 88. Do odpłatnego nabycia praw majątkowych stwierdzonych pismem przed dniem 1 maja 1947 r., którego przedmiotem jest świadczenie, które nie może być oznaczone pod względem ilości w chwili nabycia prawa, stosuje się przepisy obowiązujące do dnia 1 maja 1947 r. także w przypadku, jeżeli wykonanie świadczeń następuje po dniu 1 maja 1947 r.

§ 89. 1. Na obszarach, na których obowiązywał kodeks Napoleona, Tom X część I Zводу Praw lub kodeks cywilny niemiecki, nabycie praw ze spadków otwartych przed dniem 1 stycznia 1947 r. i z zapisów (legatów) podlega opodatkowaniu według przepisów obowiązujących do dnia 31 grudnia 1946 r. W tych przypadkach mają zastosowanie przepisy art. 24.

2. W przypadku przedłużenia wspólności majątkowej małżeńskiej (§ 1483 i następne kodeksu cywilnego niemieckiego w związku z art. XIV ust. 1 przepisów wprowadzających prawo małżeńskie majątkowe) obowiązek podatkowy powstaje z chwilą zakończenia kontynuowanej wspólności majątkowej małżeńskiej.

§ 90. 1. Jeżeli na obszarze, na którym obowiązywał kodeks cywilny austriacki, prawo do dziedziczenia powstało przed dniem 1 stycznia 1947 r., to podlega ono opodatkowaniu według przepisów obowiązujących w chwili powstania prawa do dziedziczenia (§ 8 rozporządzenia cesarskiego z dnia 15 września 1915 r. austr. Dz. u. p. Nr 278).

2. W przypadku, gdy prawo do spadku zostało stwierdzone postanowieniem sądu wydanym po dniu 1 stycznia 1947 r., a do czasu wydania postanowienia sądu nie zostało wszczęte przez władze skarbowe postępowanie mające na celu opodatkowanie prawa dziedziczenia lub postępowanie zostało wszczęte, lecz podatnik nie został o tym powiadomiony, mają zastosowanie przepisy dekretu (art. 24).

3. W przypadku, gdy prawo do dziedziczenia powstało przed dniem 1 stycznia 1947 r. i spadko-

bierca zmarł przed dniem 1 stycznia 1947 r., nie przyjąwszy ani nie odrzuciwszy spadku, a postanowienie sądu stwierdzające prawa do spadku na rzecz spadkobierców zmarłego spadkobiercy, który nie przyjął ani nie odrzucił spadku — nastąpiło po dniu 1 stycznia 1947 r., opodatkowaniu podlega zarówno prawo do dziedziczenia tego spadkobiercy, który nie przyjął ani nie odrzucił spadku, jak i nabycie praw do spadku przez jego spadkobierców (§ 20), przy czym opodatkowanie powinno nastąpić według przepisów dekretu.

§ 91. Podatnikom, którym przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia wymierzono lub od których pobrano podatek, bądź którzy sami wykonali zobowiązanie podatkowe w przypadkach objętych § 87 niniejszego rozporządzenia, służy prawo wniesienia podania o sprostowanie dokonanych obliczeń, wymiarów, wpłat oraz potrąceń do właściwej władzy podatkowej w ciągu trzech miesięcy od dnia ogłoszenia niniejszego rozporządzenia.

§ 92. Dotychczasowe znaczki stemplowe mogą być używane aż do wyczerpania zapasu.

§ 93. 1. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

2. Przepisy § 87 mają moc obowiązującą od dnia 1 stycznia 1947 r., jeżeli chodzi o nieodpłatne nabycie z wyjątkiem nabycia w drodze darowizny, a od dnia 1 maja 1947 r., jeżeli chodzi o odpłatne nabycie oraz nieodpłatne nabycie w drodze darowizny.

Minister Skarbu:

w z. *Wincenty Jastrzębski*

Minister Obrony Narodowej:

Michał Zymierski
Marszałek Polski

Minister Administracji Publicznej:

Edward Osóbka-Morawski

Minister Bezpieczeństwa Publicznego:

Stanisław Radkiewicz

Minister Spraw Zagranicznych:

Zygmunt Modzelewski

Minister Sprawiedliwości:

Henryk Świątkowski

Minister Oświaty:

Stanisław Skrzyszewski

Minister Kultury i Sztuki:

Siefań Dybowski

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:

Jan Dąb-Kocioł

Minister Leśnictwa:

Bolesław Podedworny

Minister Przemysłu i Handlu:

w z. *Eugeniusz Szyr*

Minister Żeglugi:

Adam Rapacki

Minister Odbudowy:

Michał Kaczorowski

Minister Komunikacji:

Jan Rabanowski

Minister Pracy i Opieki Społecznej:

w z. *Edmund Giebartowski*

Minister Zdrowia:

w z. *Bogusław Kożusznik*

Minister Poczty i Telegrafów:

w z. *Zenon Lipiński*

Minister Ziem Odzyskanych:

Władysław Gomułka